

TARTU ÜLIKOOL
HUMANITAARTEADUSTE JA KUNSTIDE VALDKOND
EESTI JA ÜLDKEELETEADUSE INSTITUUT
EESTI KEELE OSAKOND

Kristina Maloštan

NAGU FUNKTSIOONID EESTI KEELES
JA VASTED VENE KEELES

Bakalaureusetöö

Juhendajad lektor Helen Plado ja professor Helle Metslang

Tartu 2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. SÕNAST <i>NAGU</i> EESTI KEELE SÜSTEEMIS	5
1.1. <i>Nagu</i> kuulumine sidesõnade ja partiklite hulka.....	5
1.2. <i>Nagu</i> funktsioonid	6
1.2.1. Sidend	6
1.2.2. Üldlaiend.....	8
1.3. <i>Nagu</i> venekeelsed vasted.....	8
2. KONTRASTIIVSEST ANALÜÜSIST	9
2.1. Kontrastiivne analüüs	9
2.2. Eesti ja vene keele senistest võrdlevatest uurimustest	10
3. ANALÜÜSIMATERJAL JA MEETOD	11
4. <i>NAGU</i> KORPUSEMATERJALIS: FUNKTSIOONID EESTI KEELES JA VASTED VENE KEELES	12
4.1. <i>Nagu</i> osalauseste sees	13
4.1.1. Eesti-vene tõlkesuund	13
4.1.2. Vene-eesti tõlkesuund.....	15
4.2. <i>Nagu</i> osalauseste vahel	17
4.2.1. <i>Nagu</i> komplementlauset alustavana.....	17
4.2.2. <i>Nagu</i> adverbiallauset alustavana	19
4.2.3. <i>Nagu</i> kiilu alustavana.....	21
4.2.4. Tekstiseost märkiv <i>nagu</i>	22
4.2.5. Konditsionaali esinemine kõrvallauses	23
KOKKUVÕTE.....	24
KIRJANDUS	25
MATERJALI ALLIKAD JA LÜHENDID.....	27
ФУНКЦИИ СЛОВА <i>NAGU</i> В ЭСТОНСКОМ ЯЗЫКЕ И ЕЁ СООТВЕТСТВИЯ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ.....	28

SISSEJUHATUS

Bakalaureusetöö käsitleb sõna *nagu* kasutust eesti keeles ja selle vasteid vene keeles. Töö eesmärgiks on selgitada korpusematerjali põhjal sõna *nagu* funktsioone eesti lauses ja selle vastete kasutust vene keeles.

Töö meetodiks on korpuspõhine kontrastiivne analüüs. Seejuures lähtutakse peamiselt Tomasz P. Krzeszowski (1991) uurimusest. Teoreetilises osas on toetunud peamiselt „Eesti keele grammatikale“ (1993, 1995) ja Mati Ereli käsitlustele, samuti tervikkäsitlusele „Eesti keele süntaks“ (2017). Sõna *nagu* vene keele vastete kirjeldamiseks on kasutatud Mihhail Šeljagini grammatikakäsiraamatut (2002).

Bakalaureusetöö uurimisküsimused on järgmised:

1. Mis on korpuse põhjal sõna *nagu* funktsioonid eesti keeles?
2. Mis on sõna *nagu* vasted eri funktsioonide korral venekeelses paralleeltekstis?
3. Millest on tingitud vene vastete erinevused?

Töö uurimismaterjaliks on valitud kaks ilukirjanduslikku teksti: Viivi Luige „Ajaloo ilu“ ja selle tõlge vene keelde (tõlkija Jelena Kallonen) ning Aleksander Solženitsõni „Один день Ивана Денисовича“ ja selle tõlge eesti keelde (tõlkijateks Lennart Meri ja Enn Sarv). Tekstidest on otsitud eestikeelsed laused sõnaga *nagu* ning nende vasted venekeelses tekstis. Uurimismaterjaliks on semantilis-süntaktiliselt ekvivalentsed lausepaarid. Lausepaare on võrreldud ja analüüsitud nii eesti-vene kui ka vene-eesti tõlkesuunal.

Töö käigus püütakse leida tõestust järgmistele hüpoteesidele:

1. *Nagu* seob nii lauselisi kui ka mittelauselisi moodustajaid ja esineb modaalpartiklina;
2. *Nagu* põhiliseks vasteks vene keeles on *как*, mida võivad täiendada ja täpsustada adverbid, konditsionaaliga kõrvallauses ja modaalpartiklina on regulaarseks vasteks *как будто*.

Bakalaureusetöö koosneb neljast peatükist, millest kaks esimest moodustavad uurimuse teoreetilise osa. Esimeses peatükis käsitletakse *nagu* sõnaliigilist kuuluvust ja funktsioone. Teises peatükis antakse ülevaade kontrastiivsest analüüsist. Kolmandas peatükis kirjeldatakse uurimismaterjali ja meetodit ning neljas peatükk keskendub materjali analüüsile.

Sõna *nagu* on vähe uuritud, kuid ikkagi on mõnedes käsitlustest seda mainitud ja kirjeldatud. Helle Metslang on oma artiklis „Sisukas ja sisutu *nagu*“ (1985) kirjutanud *nagu* funktsioonidest modaal- ja täitesõnana, jättes tagaplaanile selle konjuktsioonilise kasutuse. Küll aga on *nagu* sidesõna funktsioonidest kirjutanud Pauline Palmeos raamatus „Eesti keele grammatika II“ (1985), kus mainis, et *nagu* esineb sidesõnana ja väljendab erinevaid funktsioone erinevate sõnaliikidega, samuti ka seda, et *nagu* sidesõnana esineb võrdluses ehk komparatiivse sidesõnana. (Palmeos 1985: 25)

1. SÕNAST NAGU EESTI KEELE SÜSTEEMIS

1.1. *Nagu* kuulumine sidesõnade ja partiklite hulka

Nagu võib olla sõnaliigiliselt kas partikkel või sidesõna, kuid tavaliselt esineb võrdluse sidesõnana. Eesti keele grammatikakäsitluse järgi on sidesõna ehk konjunktsioon muutumatu sõna, mille ainsaks süntaktiliseks funktsiooniks on siduda liitlause osalauseid ja lausesiseseid moodustajaid, seejuures viimaste vormi mõjutamata. (Erelt 2017b: 60)

Sidesõnad jagunevad omakorda alistavateks ja rinnastavateks sidesõnadeks. *Nagu* kuulub alistavate sidesõnade hulka.

Partikkel on eesti keele grammatikakäsitluse järgi muutumatu sõna, mis jääb lause põhistruktuurist välja. Partikkel lisab lause sisule värvingut ja täpsustusnüansse (Muutra 2015: 14). Enamasti saab partiklit lausest välja jätta lause modaalsust muutmata (Erelt 2017b: 58).

Tiit Hennoste (2000: 1804) on kirjeldanud *nagu* toimetamis- või pehmen্দuspartiklina, kirjeldades seda kui vabalt liikuvat ja pehmen্দavat värvingupartiklit. *Nagu* põhiliseks funktsiooniks on näidata ebakindlust, kõhklust, umbmäärastamist.

Samuti kuulub *nagu* ka pragmaatiliste partiklite hulka, millel on argikeeles palju rohkem ja erinevaid kasutusviise kui kirjakeeles. Neid partikleid saab kasutada üneemide asemel, edasilükkamispartiklitena. (Muutra 2015: 14)

Varasemat käsitlust esindab Helle Metslangi artikkel. Selles on toodud *nagu* modaalsuse liigid: partikkel võib olla sisuka tähendusega, näiteks rõhutab, annab hinnangut või pehmen্দab. Samas *nagu* saab olla ka sisutühi, näiteks kasutatakse seda ülearu tühi- ja täitesõnana, mida nimetatakse takerdumiseks või hoovõtmiseks, et leida sobivama või sisukama sõna kõnes. Samuti üleliigset „*nagutamist*“ põhjustab liigettevaatlikkus või olukorra selgusetus ja on omane kõnelejate sotsiaalsele rühmale või olla lihtsalt üks keelemäng. (Metslang 1985: 48–49, 52)

1.2. *Nagu* funktsioonid

1.2.1. Sidend

Nagu esineb alistussidendina. Sidend on ühe- või mitmesõnaline lauseelement, mis vormistab moodustajate vahel grammatilist seost ja seob lauseosi grammatiliselt neid muutmata. (Erelt, Metslang 2017: 503) Sidendit ei peeta lauseliikmeks, sidend näitab suhteid moodustajate vahel. (EKG II: 11)

Sidend *nagu* esineb nii 1) lihtlauses, 2) liitlauses kui ka 3) kiilu alustava sidendina.

1. Lihtlauses

Kõik alistavad sidesõnad seovad kõrvallauseid, kuid võrdlevad sidesõnad *nagu*, *kui*, *justkui* seovad ka lihtlause moodustajaid. *Nagu* väljendab erinevate sõnaliikidega eri funktsioone:

- 1) noomenitega väljendab sarnasust, nt *pilv kattis kogu taevast nagu must müür*.
- 2) verbidega väljendab tegevuse viisi, nt *isa vaikis nagu malm ja läks halliks*.
- 3) pronoomenitega *samane*, *seesugune*, *selline*, *niisugune*, nt *lisaks ei kordunud ka enam sellised ilmad nagu tol kaunil päeval*. (Palmeos 1985: 25 – 27; Erelt, Metslang 2017: 508)

2. Liitlauses

Nagu saab esineda sidendina komplementlausetes ja adverbiallausetes.

Komplementlauseid ekvatiivisõnadega *kui* ja *nagu* jagunevad kaheks tüübiks: argumentsed ja predikatiivsed komplementid. *Nagu* väljendab neis irreaalsust, nt *Ta mõistis, nagu oleks ta eksinud*. Argumentsed komplementlauseid sidenditega *kui* ja *nagu* laiendavad verbe, mis väljendavad uskumist, teesklemist ja kujutlemist, nt *kujutlema*, *teesklema*, *uskuma*. Nt *Ta kujutles nagu ootaks Tehvan ukse taga, laseks ja laseks kella ja kuulataks trepist tõusvaid samme. Jüri teeskles nagu kuulaks sellest esimest korda*. Argumentsed komplementlauseid on süntaktiliselt funktsioonilt sihitis- või aluskõrvallauseid. (Erelt 2014: 37, 40)

Predikatiivsed komplementlaused sidenditega *kui* ja *nagu* on süntaktiliselt funktsioonilt öeldistäitelauseid. Nad väljendavad muljet, oletust, juttu ja järelust. Nt *fotoallkirjast on mulje aga selline, nagu oleks kogu 1.3 ha suurune kinnistu prahine*. Neile lähedased on relatiivsed komplementlaused, mis on funktsioonilt täienditeks, nt *Isa jättis alati mulje, nagu poleks ta seda nime varem teadnud, nagu oleks see talle ema nähes esmakordselt pähe tulnud*. (Erelt 2014: 47)

Nagu esineb sidendina järgmistes adverbiaallausetes: ajalauses, kvantumilauses, viisilauses ja kõrvutuslauses.

Ajalauses olev sidend *nagu* väljendab ajalisi piire, kestust või sagedust, seob kõrvallauseid ja pealauseid ajalisel. Nt *Nagu 18 sain, kohe tulin*.

Kvantumilause sidendiga *nagu* väljendab võrdlust, enamasti esineb korrelaatidega: *niisama, sama ja samavõrd*. Nt *Oll kõndis mu kõrval niisama loomulikult, nagu oleksime kokku rääkinud*. Kui kõrvallauses olev verb on tingivas kõneviisis, siis sündmus on mittereaalne sidendite *nagu, justnagu, justkui* puhul. Nt *hoov oli uurija sõnul nii verine, nagu oleks seal siga tapetud*. (Erelt 2014: 86–88)

Ka viisilauses väljendab *nagu* võrdlust, samuti kasutatakse verbidega näima, tunduma, paistma. Nt *Neile tundus, nagu oleksid nad linnud*.

Sidend *nagu* esineb ainult sarnastavas kõrvutuses, kõrvallause väljendab hüpoteetilist sündmust ja verb on tavaliselt tingivas kõneviisis. Nt *kõik läksid rutates, nagu oleksid nad kartnud kuhugi hiljaks jääda*. (Erelt 2014: 92–93)

3. Kiilu alustav sidend

Nagu võib alustada ka kiilu. Kiil(lause) on iseseisev lause või lauseosa, mis paikneb teda hõlmava lause sees, kuid ei ole hõlmava lausega grammatiliselt seotud. *Nagu* võib alustada konnektiivkiilu ehk siduvat üldkiilu, mis väljendab pragmaatilist ja semantilist suhet, nt *nagu ma ütlesin* väljendab kokkuvõtet. (Hennoste 2017: 489–490)

1.2.2. Üldlaiend

Partikkel *nagu* toimib üldlaiendina. Samamoodi kui kiil, ei ole üldlaiend lausega grammatiliselt seotud, kuid kuulub lausestruktuuri ja ei saa esineda eraldi lausena, kuid seda saab üldjuhul lausest välja jätta lauset grammatiliselt muutmata. (Hennoste 2017: 484) *Nagu* toimib modaalse üldlaiendina, nt *Oleks nagu Juhan ja ei ole ka*, või rinnastavat seletusseost täpsustava konnektiivlaiendina (Erelt 2017a: 615), nt *maitseained nagu kaneel ja nelk*.

1.3. *Nagu* venekeelsed vasted

Eesti-vene sõnaraamatu (EVS) järgi on *nagu* venekeelseteks vasteteks *как, словно, как будто, точно, вроде*, mis kuuluvad alistavate sidesõnade hulka. Sidesõna *как* võib väljendada tagasihoidlikku ettepanekut, meeldetuletust, mööndust, ebakindlust (Šeljakin 2002: 200-201). Vene keeles kõige levinum võrdlev sidesõna on *как*, mis võib siduda nii osalauseid kui ka tekitada lausesest. Samuti võib *что* esineda *как* sünonüümina. (Apresjan, Pekelis 2012.)

Vladimir Sannikov (2008) kirjeldab alistavaid sidesõnu kui kahe funktsiooniga sidesõnu: ka vene keeles saab alistav võrdlussidesõna siduda nii lauseosi kui ka osalauseid.

2. KONTRASTIIVSEST ANALÜÜSIST

2.1. Kontrastiivne analüüs

Kontrastiivne analüüs on kahe keele sarnasuste ja erinevuste süstemaatiline tuvastamine. Üheks oluliseks meetodiks on seejuures võrrelda kahe keele sarnasusi ja erinevusi tõlkimise ja tõlketekstide abil.

Tomasz Krzeszowski (1991) on väitnud, et tõlkimise käigus keeleüksused tihti ei ole enam semantiliselt ekvivalentsed ja toob välja kolm põhjust:

- 1) vead tõlgetes;
- 2) vastavate keelte vormilised omadused;
- 3) stiililised vead.

Nendest punktides lähtudes on ta väitnud, et kontrastiivanalüüsi materjal on piiratud.

Teise vaatepunktiga on Anna Mauranen. Artiklis „Will 'translationese' ruin a contrastive study?“ (1998) on välja toodud tõlgitud lausete sobilikkus kontrastiivanalüüsi jaoks ja on esitatud mõned seisukohad. Nimetatakse, et tõlgitud tekstid on olnud põhiliseks materjaliks kontrastiivanalüüsi jaoks pikka aega. Samuti pakub uusi harusid ja meetodeid, mis on selle analüüsiga seotud. Perspektiivid on suured. Samuti väidetakse, et tõlge on ka keele osa, mida ei saa välja jätta, sest see on kultuuri osa, mida tuleb edasi anda läbi keele.

Samas artiklis on välja toodud ka seisukohad, miks tõlked ei sobi kontrastiivanalüüsiks. Esiteks ei võimalda kogu keelestruktuuri analüüsi, vaid näitab mingit osa sellest. Wolfgang Teubert (1996: 247) on väitnud, et see meetod ei saa anda terviklikku pilti keelest, mistõttu lingvistid ei saa usaldada antud meetodit, kuna see näitab peegeldust algupärasest keelest.

Kontrastiivanalüüsi materjali kõige olulisem osa on siiski paralleeltekstide korpus, mis võimaldab kahte keelt võrrelda, nt seda kasutatakse kakskeelsete sõnaraamatute koostamisel.

2.2. Eesti ja vene keele senistest võrdlevatest uurimustest

Kontrastiivne keeleuurimine on tänapäeval muutunud populaarsemaks. Põhjaliku ülevaate eesti ja vene keele varasematest kontrastiivuurimustest on andnud Irina Külmoja oma artiklis „Eesti ja vene keele kontrastiivsest uurimisest“ (2003). 1950. ja 1960. aastatel oli palju tähelepanu pööratud just keelepaaride struktuuride võrdlemisele. Tänapäeval kasutatakse kõrvutaval uurimisel funktsionaalset meetodit analüüsides kahes suunas (vormilt funktsioonile ja funktsioonilt vormile). (Külmoja 2003: 173)

1960. aastatel olid ilmunud rakendusliku iseloomuga artiklid vene keele õpetamise metoodika väljatöötamisest. Autoriteks olid Karl Bachman, Tatjana Murnikova ja Helle Heiter, kes kõik on arvestanud oma artiklite kirjutamisel kahe keele spetsiifikat. (Külmoja 2003: 173 – 174)

Eduard Päll, Elisa Totsel ja Gennadi Tukumtsev kirjutasid esimese „Eesti ja vene keele kõrvutava grammatika“, mis ilmus 1962. aastal, mis oli mõeldud õpetajatele ja üliõpilastele abimaterjaliks vene keele õpetajatele eesti koolis ja ka eesti keele õpetajatele vene koolis. Samuti selgitati eesti ja vene keele kõrvutamise kohta, kuidas mõjutab eesti keele häälikusüsteem, sõnavara ja verbigrammatika kohalikke vene murdeid. Keskenduti rohkem kahe keele sõnavarale. (Külmoja 2003: 173 – 174)

Alates 1992. aastast on TÜ vene keele õppetoolis kaitstud 7 magistri- ja 2 doktoriväitekirja, milles on lähtutud kontrastiivsest analüüsist. (Külmoja 2003:179)

Sellist meetodit on kasutanud oma väitekirjas Katrin Karu (2006) „Уступительные конструкции в эстонском и русском языках“

Samuti Katrin Olhovich (2016) on oma bakalaureusetöös „Võrdlev uurimus vastandavast rinnastusest eesti ja vene keeles“ kasutanud kontrastiivanalüüsi, uuris sidesõnade *ent, kuid, aga* ja nende vastete kasutamist nii eesti keeles kui ka vene keeles.

3. ANALÜÜSIMATERJAL JA MEETOD

Bakalaureusetöö materjal on võetud kahest kaksiktektist: Viivi Luige „Ajaloos ilu“ (ILUee) ja selle tõlge vene keelde «Красота истории» (ILUvn), tõlkinud Jelena Kallonen ning Aleksander Solženitsõni «Один день Ивана Денисовича» (IVANvn) ja selle tõlge eesti keelde „Üks päev Ivan Denisovitši elus“ (IVANee), tõlkinud Lennart Meri ja Enn Sarv.

Analüüsimaterjaliks on lausepaarid, mille eestikeelses lauses on sõna *nagu*. Läbitöötatud materjali kogumaht on 406 lausepaari. V. Luige romaanist analüüsiti 255 lausepaari, A. Solženitsõni romaanist 151 lausepaari. Uuritud on *nagu* venekeelseid vasteid ja nende rolli lausetes.

Lähtutud on sõnast *nagu* ja selle venekeelsetest vastetest, samuti ka lausetüüpide ja nende funktsioonidest. Võetud on arvesse, kas sõna *nagu* esineb osaluste sees või vahel ja milliseid funktsioone see näitab.

Bakalaureusetöös on kasutatud kontrastiivanalüüsi, mille põhimõtteks on võrrelda kahe keele grammatilisi konstruktsioone.

4. NAGU KORPUSEMATERJALIS: FUNKTSIOONID EESTI KEELES JA VASTED VENE KEELES

Selles peatükis analüüsitakse *nagu* funktsioone ja venekeelseid vasteid. Tabelis 1 on välja toodud kõik arvandmed korpuse põhjal.

Tabel 1. Üldandmed

Korpus	Eesti- vene	Vene- eesti
kokku	255	151
Lause sees:	167 (66%)	116 (77%)
võrdlus	157	94
modaalpartikkel	4	21
rinnastav partikkel	6	-
kinnisühend	-	1
Lausete vahel:	85 (33%)	30 (20%)
subjektlause	8	2
relatiivne komplement	10	1
kvantumilause	12	3
viisilause	23	12
kõrvutuslause	23	10
predikatiivadverbiaallause	-	1
relatiivlause	2	-
kiil	7	1
Tekstiseost märkiv	3 (1%)	5 (3%)

Läbitöötatud materjali maht 406 lausepaari, millest eesti-vene tõlkesuunal oli 255 lauset, nendest 167 lauset, kus *nagu* esines osalause sees ja 85 lauset, kus *nagu* esines osalause vahel. Vene-eesti suunal oli 151 lausepaari, neist 116 oli *nagu* osalause sees ning 30 lauset, kus *nagu* esines osalause vahel. Lausesisese *nagu* osakaal on 70% ja lausetevahelisel on 28%. Tekstiseost märkiva *nagu* osakaal on 2%.

4.1. *Nagu* osalausete sees

4.1.1. Eesti-vene tõlkesuund

Eesti-vene tõlkesuunal analüüsiti 167 lauset, kus *nagu* esines osalausete sees. Analüüsi tulemused on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Lausesisese *nagu* venekeelne vaste eesti-vene tõlkesuunal

Vaste	Võrdlus	Modaalpartikkel	Rinnastav partikkel
<i>как</i>	98	1	5
<i>как бы</i>	2	1	-
<i>как будто</i>	1	1	-
<i>подобно</i>	13	-	-
<i>равно как и</i>	1	-	-
<i>что</i>	2	-	-
<i>словно</i>	16	1	-
<i>так же</i>	1	-	-
<i>такой же</i>	1	-	-
<i>sidesõnata</i>	21	-	1
Kokku	157	4	6

Nagu esineb võrdluse osi seostava sidendina, modaalpartiklina ja rinnastava partiklina, mis enamasti alustab loetelu. Materjalist tuli välja, et võrdluses on enamasti *nagu* vasteks *как*, mis on universaalne võrdlussidend. See esines 98 lauses, näited (1) ja (2). Teisteks sagedasemateks *nagu* venekeelseks vasteks on *словно* (3) ja *подобно* (4). *Словно* esines 16 lauses ja *подобно* esines 13 lauses.

Materjalis oli selliseid lausekonstruktsioone, kus sõnal *nagu* ei olnud vastet. Enamasti need esinesid võrdluses, mida oli kokku 21 lauset, näites (5) *nagu* on asendatud adjektiiviga 'sarnane'.

- (1) Pea on tal viltu **nagu** koeral, ta püüab teise öeldud sõnadest aru saada ja ei näita välja, et ta midagi aru ei saa. (ILUee)
Она наклонила голову, **как** собака, пытаюсь понять, что ей говорят, и ничего не понимает. (ILUvn)
- (2) Veri kumab sellest läbi **nagu** tulesüsi. (ILUee)
Кровь просвечивает сквозь кожу **как** тлеющие угольки. (ILUvn)

- (3) Siledade mustade pöögitüvede vahel mäekülgedel keerlevad tohutud udupildid **nagu** uni ja suits. (ILUee)

На склонах гор межь гладких стволов буков вдыхаются огромные полотнища **словно** сон и дым. (ILUvn)

- (4) Need keerlevad keskrõrandal **nagu** hallid nõiakerad. (ILUee)

Они кружатся посреди комнаты **подобно** серым ведминским клубкам. (ILUvn)

- (5) Linn **nagu** viirastus või surnute saar. (ILUee)

Город **похож** на стров призрак или на остров мёртвых. (ILUvn)

Tabelis 2 on näha, et mõningates lausetes *nagu* esineb modaalpartiklina, vasteid on 4. Partiklitena saavad olla järgmised vasted *как, как бы, как будто*.(6)

- (6) Uudiseid **nagu** on ja **nagu** ei ole ka. (ILUee)

Новости **как будто** есть, и в то же время их **словно** нет. (ILUvn)

Ainult eesti-vene tõlkesuunal esinesid rinnastavad partiklid seletavas seoses või loetelu alustavatena. Selliseid lauseid oli 6, vasteteks olid *как* (7), eestikeelses tekstis esines ühend *nagu näiteks*. Näites 8 on vene vasteks hoopiski *такие как*, mis esinevad loetelu alustava sidendina.

- (7) Tema meelest on teisi, palju tähtsamaid asju, **nagu näiteks** tema enda punase suu jälg savis või siniste tasside tähendus salakeeles. (ILUee)

Есть другие, гораздо более важные вещи, **как например**, след её губ значение слов „синие чашки“ на тайном языке. (ILUvn)

- (8) Juba on ta enesekindluse tagasi saanud ja tuletab naudinguga meelde paiga ning olukorraga sobivad hüüdlauseid, vanu lapsepõlveloosungeid, **nagu** „võidelda ja otsida, leida ja mitte alla anda!“ (ILUee)

Обретя прежнюю уверенность, она с удовольствием припоминает соответствия ситуаций и месту лозунги, старые лозунги её детства, **такие как** „бороться и ни сдаваться“ (ILUvn)

4.1.2. Vene-eesti tõlkesuund

Vene keelest eesti keelde tõlkides oli *nagu* kasutatud 116 lauses. Tabel 3 näitab, mis funktsioonides ja milliste venekeelsete sõnade vasteteks *nagu* on.

Tabel 3. Lausesisene *nagu* vene-eesti tõlkesuunal

Vaste	Võrdlus	Modaalpartikkel
<i>как</i>	68	4
<i>аж</i>	-	2
<i>будто</i>	-	3
<i>как бы</i>	1	2
<i>как будто</i>	1	1
<i>не то</i>	-	1
<i>что</i>	3	1
<i>вроде</i>	-	6
<i>как и</i>	1	-
<i>ровно как</i>	1	-
<i>тоже</i>	-	-
<i>вроде и</i>	-	1
<i>так же</i>	1	-
sidesõnata	13	4
Kokku	94	21

Vene-eesti tõlkesuunal oli materjalis 116 lihtlauset, neist 94 lauset olid võrdlevate sidesõnadega. Põhiline võrdluse *nagu* venekeelne vaste on *как* (9), samuti võib esineda *что* (10). Modaalpartiklitega lauseid oli kokku 21, neist 6 lauset oli vastega *вроде* (11) ja 4 lauset vastega *как* (12). Vene tekstis väljendub võrdlus (13) käändevormi abil või (14) adjektiiviga, eesti keeles on kasutatud *nagu*.

(9) Не нагреем – померзнем **как** собаки. (IVAN vn)

Kui soojaks ei saa - kärvame külma kätte **nagu** koerad. (IVANee)

(10) Была всё та же ночь, **что** и при подъеме, но опытному глазу по разным мёл легко было определить, что скоро ударят развод.

Oli ikka samasugune öö **nagu** äratuse ajalgi, aga vilunud silm võis paljude väikeste tundemärkide varal kerge vaevaga kindlaks teha, et ...

(11) И **вроде** не для повара, а для Павла, повторил очень громко. (IVANvn)

Ja kordab poolel häälel, rohkem **nagu** Pavlolle kui kokale: "neliteist". (IVANee)

(12) И **как** вымело все мысли из головы. (IVANvn)

Ja mõtted on kõik peast **nagu** pühitud. (IVANee)

(13) И гопчик сзади сзади зайчишкой бежит. (IVANvn)

Goptchik silkas järel **nagu** jänes. (IVANee)

(14) Из резины обутка, след автомобильный. (IVANvn)

Kummist kotad, jälg järel **nagu** autol. (IVANee)

Materjali põhjal saab mõlema tõlkesuuna materjali kohta väita, et osalause sees paiknev sidend *nagu* esineb võrdluses, *nagu* peamiseks venekeelseks vasteks oli sel juhul *как*. Siiski esines väheal määral teisi vasteid: *подобно*, *словно*, kuid need vasted esinesid ainult eesti-vene tõlkesuunal. Vene-eesti tõlkesuunal esines sidend *что*.

Kahtlust, oletuslikkust või muid nüansse lisava modaalpartikli *nagu* vasteteks olid *вроде*, *как* ja *будто*. Ainuke erinevus seisnes asjaolus, et modaalpartikleid esines rohkem vene-eesti tõlkesuunal, mille põhjuseks võis olla, et vene tekstis „Üks päev Ivan Denisovitši elus“ esines rohkem dialoogi ja see oli seega kõnekeelsem.

Eesti-vene tõlkesuunal esines *nagu* kui rinnastust toetav üldlaiend (rinnastuspartikkel), mis enamasti alustas loetelu.

Materjalis esines lausekonstruktsioone, kus puudus venekeelne *nagu* vaste. Selliseid lauseid oli kokku 40. Enamasti puudus sidend (34 lauses). Partiklina esines vasteta *nagu* 5 lauses.

4.2. *Nagu* osalausete vahel

4.2.1. *Nagu* komplementlauset alustavana

Selles peatükis on analüüsitud osalauseet alustavat *nagu*, otsides vastust küsimustele, millistes kõrvallausetes esineb *nagu* kõige rohkem ja mis on venekeelsed vasted eri kõrvallausetes.

Tabel 4. *Nagu* vasted komplementlausetes eesti-vene tõlkesuunal

Vaste	Subjektlause	Relatiivne komplement
<i>будто</i>	6	4
<i>что</i>	1	4
<i>как</i>	-	1
<i>как бы</i>	-	1
Sidendita	1	-
Kokku	8	10

Tabelis 4 on toodud kõik *nagu* vasted, mis esinevad komplementlausetes. Tabelist on näha, et enamasti esineb *nagu* subjektlauses ja relatiivses komplementlause. Sagedasemad venekeelsed vasted subjektlauses on *будто* (15) ja relatiivses komplementlause on *будто* (16) ja *что* (17). Ühel juhtumil subjektaluses sidendil *nagu* puudub vaste (18), *nagu*-konstruktsiooni asendab verb 'tunduma'.

(15) Telefone on kõige enam kolm, kuid kogu aeg tundub, **nagu** oleks neid terve kari.

(ILUee)

Телефонов всего три, однако кажется, **будто** их несметное количество.

(16) Jääb mulje, **nagu** kihutaksid madalad mustad pilved üksteise järel otse akna alt

läbi. (ILUee)

Такое впечатление, **будто** в комнату через окно одна за другой устремились низкие тёмные тучи. (ILUvn)

(17) Pealiskaudsel pilgul võib kergesti jääda mulje, **nagu** kaunistaksid teekannu külgi säärekondid ning surnupealuud. (ILUee)

На первый взгляд может показаться, **что** чайник украшают берцовые черепа.

(ILUvn)

(18) Kes neid tegelikult pruugib, sellest on raske aru saada, kuna lähemal vaatlemisel paistab, **nagu** püüaksid kõik reisijad kühmu selga tõmmata ja pead nagis rippuvate mantlite saba alla peites tukkuda. (ILUee)

Кто их произносит, понять трудно, поскольку, если приглядеться, **кажется** пассажиры съжились, спрятали головы под полы висячих на вешалке пальто и легли спать. (ILUvn)

Tabel 5. *Nagu* vasted komplementlausetes vene-eesti tõlkesuunal

Vaste	Subjektlause	Relatiivne komplementlause
<i>вроде</i>	1	-
<i>всё же</i>	1	-
<i>что</i>	-	1
Kokku	2	1

Tabelis 5 on näha, et vene-eesti suunal on väga vähe komplementlauseid, mis on tõlgitud nii, et neid alustaks sidesõna *nagu*. Subjektlauses on vasteteks *вроде* (19), *всё же* (20) ja relatiivses komplementlauses on vaste *что* (21).

(19) Сквозь сон чудилось то **вроде** совсем заболел, то отходил маленько. (IVANvn)

Vahel viirastas läbi une, **nagu** oleks ta hoopis haigeks jäänud, siis andis natuke tagasi. (IVANee)

(20) Гам стоял в половине барака от двухсот глоток, **всё же** Шухов различил звонили. (IVANvn)

Kõmin kaheksajast kõrist täitis barakipoolt, aga siiski tundus Shuhhovile, **nagu** oleks relsi vastu taotud. (IVANee)

(21) Сразу он представил, как ослабеет там, оголодает и трудно ему верь жилистое, не голодное и не сытое состояние, **что** сейчас. (IVANvn)

Ühekorraga oli tal silme ees, kuidas ta seal ära nälgib ja otsa lõpeb ja kui raske on tal uuesti kätte saada seda vintsket olekut, **nagu** tal praegu on- ei söönud ega näljas. (IVANee)

Nagu esineb nii subjektlausetes kui ka relatiivses komplementlauses, kuid *nagu* venekeelsed vasted esinevad harva just vene-eesti tõlkesuunal ja need vasted olid *вроде*, *всё же*, *как*. Samas eesti-vene tõlkesuunal oli neid rohkem, nt: *будто*, *как бы*, *что*.

4.2.2. Nagu adverbiaallaused alustavana

Tabel 6 ja 7 näitavad *nagu* venekeelseid vasteid adverbiaalsetes kõrvallausetes.

Tabel 6. *Nagu* vasted adverbiaalsetes eesti-vene tõlkesuunal

Vaste	Kvantumilause	Viisilause	Kõrvutuslause
<i>как</i>	1	9	1
<i>словно</i>	7	1	20
<i>так же</i>	1	1	-
<i>такой же</i>	1	-	-
<i>будто</i>	-	2	-
<i>которое</i>	-	1	-
<i>так же как и</i>	-	1	-
<i>что</i>	-	1	-
<i>в отличие</i>	-	1	-
<i>как будто</i>	-	-	2
Sidendita	2	5	-
Kokku	12	23	23

Tabelis 6 on välja toodud *nagu* vasted adverbiaalsetes eesti-vene tõlkesuunal. *Nagu* esines materjalis järgmistes kõrvallausetes:

- 1) kvantumilauses oli 7 korral vasteks *словно* (22);
- 2) viisilauses oli sagedasimaks vasteks *как* (23), mis esines 9 korda;
- 3) kõrvutuslause oli sagedasimaks vasteks (20 korral 23 lausest) *словно* (24).

(22) Kartulgi põldudel on nii kidur, **nagu** oleks ta taeva õnnistusest ilma jäänud.

(ILUee)

Даже картофельная ботва на полях настолько чахлая, **словно** осталась без благословения. (ILUvn)

(23) Ta laseb ettekandjatel sebida ja valgusel läbi suure akna sisse tungida, nii *nagu* nad sebivad ja nii **nagu** see tungibki. (ILUee)

Официантки снуют и свет проникает в большое окно, **как** обычно. (ILUvn)

(24) Lion aga lausub kergendusega ning tüdinult, **nagu** kuuluks seegi mängu juurde:

"jäta järele, ema!" (ILUee)

Лион же с облегчением и несколько устало, **словно** и это входит в правила говорит „Перестань, мама!“ (ILUvn)

Tabel 7. *Nagu* vasted adverbiaallausetes vene-eesti tõlkesuunal

Vaste	Kvantumilause	Viisilause	Kõrvutuslause	Predikatiiv-adverbiaal
<i>ровно</i>	1	-	-	-
<i>как будто</i> <i>тоже</i>	1	-	-	-
<i>как</i>	-	10	4	-
<i>тоже</i>	-	1	-	-
<i>будто</i>	-	-	1	-
<i>что</i>	-	-	2	-
<i>так</i>	-	-	1	-
<i>какой</i>	-	-	-	1
Sidendita	1	1	2	-
Kokku	3	12	10	1

Vene-eesti tõlkesuunal on vähe adverbiaallauseid, mis on tõlgitud algama sidesõnaga *nagu*. Enamasti on *nagu* vasteks *как* (25), mis esineb 10 viisilauses ja 4 kõrvutuslauses (26).

(25) Он со всеми людьми так разговаривает, **как** командует. (IVANvn)

Kõigiga räägib nii, **nagu** kamandaks. (IVANee)

(26) снег при буране мелочки мелочки, а в сугроб ложится, **как** прессует же.

(IVANvn)

Tuisutormi ajal on lumi pihupeenike, aga hanges vajub kõvaks, **nagu** oleks
tambi alt tulnud. (IVANee)

Rohkem *nagu* vasteid esines eesti-vene tõlkesuunal. Vasteid oli kokku 57 lauses ja vene-eesti suunal 23 lauses.

Nagu kvantumilauses konkretiseerib kvantiteeti võrdluse kaudu, kõrvallause osutab võrdlusalusele ja võib laiendada omadus- või määrsõna. Kvantumilauses esines kõige enam *nagu* vastena *словно*.

Viisilause konkretiseerib tegevuse või protsessi viisi või täiendab tegevuse või protsessi sisu. Vastena olid järgmised sidendid: *как* esines 19 lauses, samuti ka *будто* esines 2 lauses.

Kõrvutuslause suhestub pealause kui tervikuga. *Nagu* esineb sarnastavates kõrvutuslausetes. Vasteteks olid *как* (esines 5 lauses) ja *словно*, mis esines 20 lauses ainult eesti-vene tõlkesuunal.

Vene-eesti suunal esines kõrvallausena predikaatiiv adverbiaal, kus vastena oli *какой*.

4.2.3. *Nagu* kiilu alustavana

Tabelis 8 on esitatud sõnaga *nagu* alustatud ja nende venekeelsete vastete arv.

Tabel 8. Kiilu alustav *nagu* eesti-vene tõlkesuunal

Vaste	Kiiluna esinev
<i>даже</i>	1
<i>как</i>	5
Sidesõnata	1
Kokku	7

Nagu alustab kiilu, mis kommenteerib põhilause sisu, Kokku esines kiilu alustav *nagu* 7 lauses ja vene-eesti tõlkesuunal ainult 1 lauses. Tabel 7 näitab, et *nagu* venekeelne vaste on sellisel juhul *как* (27), samuti esines kommenteeriv lausekonstruktsioon, mis näitab kindlust (28).

(27) Taresid ei laotud surnuid täis ega pandud põlema, **nagu** mõned räägivad. (ILUee)

Мёртвых не складывали в избах и не сжигали, **как** говорят некоторые.

(ILUvn)

(28) Koguni lukus, **nagu** paistab. (ILUee)

И, **по всей вероятности**, даже на замок. (ILUvn)

Vene-eesti tõlkesuunal oli üks lause kiiluga ja vasteks oli samuti *как*.

(29) В пять часов утра, **как** всегда, пробило подъем молотком об рельс у штабного барака. (IVANvn)

Kell viis hommikul, **nagu** alati, anti äratus. (IVANee)

4.2.4. Tekstiseost märkiv *nagu*

Tekstiseost märkiv *nagu* esineb lause alguses iseseisva sidendina, mis on seotud eelneva kontekstiga, kuid ei seostu millegagi lause sees.

Selliseid lauseid oli kokku 8, eesti-vene tõlkesuunal oli 3 ja vene-eesti tõlkesuunal esines 5 sellist lauset.

Tabel 9. Tekstiseost märkiv *nagu*

Vaste	Eesti-vene tõlkesuund	Vene-eesti tõlkesuund
<i>как-то</i>	-	1
<i>как и</i>	2	-
<i>как</i>	1	4
sidendita	-	-
kokku	3	5

Tabelis 9 on andmed nii vene-eesti kui ka eesti-vene tõlkesuunal. Kõige rohkem vasteid esines vene-eesti tõlkesuunal, vasteks oli *как* (30) *как-то* (31). Eesti-vene tõlkesuunal esinesid järgmised vasted: *как и* (32), *как* (33).

(30) **Как** вы скажете. (IVAN_{vn})

Nii **nagu** arvate. (IVAN_{Nee})

(31) Оно **как -то** твёрже, вернее на доске. (IVAN_{vn})

Nagu kindlam, toekam, puu ikka puu. (IVAN_{Nee})

(32) **Nagu** võiski arvata. (ILU_{ee})

Как и можно было предположить. (ILU_{vn})

(33) **Nagu** nüüdki. (ILU_{ee})

Как сейчас. (ILU_{vn})

4.2.5. Konditsionaali esinemine kõrvallausetes

Tabelis 10 on näidatud andmed, millises kõrvallauses konditsionaali rohkem esineb.

Tabel 10. Konditsionaali esinemine lausetes

Kõrvallausetüübid	Eesti-vene tõlkesuund	Vene-eesti tõlkesuund
kõrvutuslause	23	9
subjektlause	8	2
viisilause	3	1
kvantumilause	10	1
relatiivne komplementlause	10	-
Kokku	54	13

Korpuse andmete järgi saab väita, et konditsionaal esineb rohkem eesti-vene tõlkesuunal järgmistes kõrvallausetes kõrvutuslause, kvantumilause, relatiivses komplementlause ja subjektlause. Vene-eesti tõlkesuunal esines peamiselt kõrvutuslause. Mõlemaid tõlkesuundi arvestades tuli välja, et materjalis esineb 58% kõrvallausetest konditsionaaliga ehk 57 lauset 116st.

Konditsionaalsete kõrvallausetate puhul oli *nagu* enamlevinud venekeelseks vasteks *словно*, mis esines 20 konditsionaaliga kõrvutuslause tõlkes. Samuti esines kvantumilause 7 korral. Näited (34) ja (35) näitavad tingivas kõneviisis *nagu*-lauseid eesti keeles ja vasteid vene keeles.

(34) Puulehed akna taga mustendavad, **nagu oleksid** nad rauast **tehtud**. (ILUee)

За окном, **словно вырезанные** из железа, чернеют листья деревьев. (ILUvn)

(35) Kirju tuvi kiikab punase läikiva silmaga aknast sisse, tungivalt, **nagu** oleks tal kiri üle anda.

пёстрый голубь с блестящими красными глазками заглядывает в окно, смотрит настойчиво, **словно** хочет передать письмо.

KOKKUVÕTE

Bakalaureusetöös on uuritud sõna *nagu* funktsioone ja selle venekeelseid vasteid. Töömeetodiks oli kontrastiiivanalüüs, mille abil oli analüüsitud 406 lauset nii eesti-vene kui ka vene-eesti tõlkesuunal. Arvesse olid võetud nii laused, kus *nagu* esines lause sees, kui need, kus ta alustas osalauset või kiilu.

Analüüsi tulemused näitasid, et *nagu* esines rohkem võrdlussidendina, mis esineb (osa)lausete sees. Kokku esines võrdlussidendina 224 korda, modaalpartiklina 30 ja rinnastava partiklina 6 korda. See asjaolu kinnitab, et sõna *nagu* esineb lause sees enamasti võrdluses.

Võrdleva sidendi *nagu* venekeelseks vasteks analüüsimaterjalis on *как* (68), *словно* (16) ja *подобно* (13). Töös esinesid ka selliseid lauseid, kus vastet ei olnud (34).

Partikli *nagu* vasteteks enamasti on *вроде* (6), *как* (6), *будто* (3). Eesti-vene tõlkesuunal esines ka rinnastav partikkel (5), mille venekeelseks vasteks oli *как*.

Nagu esineb ka kõrvallauset alustava sidendina. Adverbiaallauses esines *nagu* 79 lauses. Venekeelseteks vasteteks olid *словно* (28), mis esines enamasti kõrvutuslauses ja kvantumilauses eesti-vene tõlkesuunal, *как* (25), mis esines viisilauses eesti-vene ja vene-eesti tõlkesuunal olid andmed võrdsed.

Komplementlauses esines *nagu* 21 lauses. Peamisteks vasteteks oli *будто* (10), *что* (5).

Töö sissejuhatuses püstitatud hüpoteesid on enamasti leidnud kinnitust. Materjalist ilmneb, et *nagu* tõepoolest esineb kõrvallausete sidendina, samuti esineb ka partiklina. Enamasti esines adverbiaallausetes. Üks hüpotees ei leidnud tõestust, sest materjalist ilmnes, et konditsionaaliga kõrvallausetes venekeelseks vasteks ei ole *как* *будто*, vaid oli *словно*, mis esines ainult kõrvutuslauses (20) eesti-vene tõlkesuunal.

Peamiseks *nagu* vasteks on *как*, esines kokku 164 lauses, kus oli lausete sees. Üks hüpotees, mis töö käigus ennast ei tõestanud oli see, et modaalpartikli regulaarseks vasteks on *как* *будто*. Modaalpartikli vaste oli ikkagi *как*.

KIRJANDUS

Apresjan, Pekelis 2012 = Апресян В. Ю., О. Е. Пекелис 2012. Сравнительные союзы. http://rusgram.ru/Подчинительные_союзы#8 (Vaadatud 25.05.2017.)

Eesti keele süntaks. Toim. Mati Erelt ja Helle Metslang. (Eesti keele varamu III.) Tartu Ülikooli kirjastus. (Ilmumas.)

EKG I = Erelt Mati, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare 1995. Eesti keele grammatika I. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia, Keele ja kirjanduse Instituut.

EKG II = Mati Erelt, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare 1993. Eesti keele grammatika II. Süntaks, lisa: kiri. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia, Keele ja Kirjanduse Instituut.

Erelt, Mati 2014. Eesti keele lauseõpetus: komplekslause. Tartu Ülikool.

Erelt, Mati 2017a. Rinnastus. – Eesti keele süntaks. Toim. Mati Erelt ja Helle Metslang. (Eesti keele varamu III.) Tartu Ülikooli kirjastus, 603–645. (Ilmumas.)

Erelt, Mati 2017b. Sissejuhatus süntaksisse. – Eesti keele süntaks. Toim. Mati Erelt ja Helle Metslang. (Eesti keele varamu III.) Tartu Ülikooli kirjastus, 53–92. (Ilmumas.)

Erelt, Mati, Helle Metslang 2017. Sidend. – Eesti keele süntaks. Toim. Mati Erelt ja Helle Metslang. (Eesti keele varamu III.) Tartu Ülikooli kirjastus, 503–513. (Ilmumas.)

EVS = Eesti-vene sõnaraamat. <http://www.eki.ee/dict/evs/evs.html> (vaadatud 25.05.2017)

Hennoste, Tiit 2017. Üldlaiend, kiil, irdelemendid. – Eesti keele süntaks. Toim. Mati Erelt ja Helle Metslang. (Eesti keele varamu III.) Tartu Ülikooli kirjastus, 481–502. (Ilmumas.)

Hennoste, Tiit 2000. Sissejuhatus suulisesse eesti keelde IV. Suulise kõne erisõnavara III. – Akadeemia 8, 1772–1806.

Karu, Katrin 2006. Уступительные конструкции в эстонском и русском языках. Väitekiri. Tartu Ülikool.

Krzeszowski, Tomasz 1991. *Contrasting Languages. The Scope of Contrastive Linguistics*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Külmoja, Irina 2003. Eesti ja vene keele kontrastiivsest uurimisest. – *Emakeele Seltsi aastaraamat* 49, 173–190.

Muutra, Katrin 2015. Takerdumine suulises keeles: vahendid ja nende seos sõnaliikidega. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool

Mauranen, Anna 1998. Will 'translationese' ruin a contrastive study? – *Languages in Contrast* 12 (2), 161–185.

https://www.researchgate.net/publication/233569555_Will_'translationese'_ruin_a_contrastive_study (vaadatud 17.05.2017)

Olhovich, Katrin 2016. Võrdlev uurimus vastandavast rinnastusest eesti ja vene keeles. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool

Palmeos, Pauline 1985. *Eesti keele grammatika II: Sidesõna ja hüüdsõna*. Tartu Ülikool.

Sannikov 2008 = Санников, Владимир 2008. Русский в семантико-прагматическом пространстве. Москва: Языки славянских культур. 2008. (Viidatud Apresjan, Pekelis 2012 kaudu.)

Teubert, Wolfgang 1996. Comparable or Parallel Corpora? – *International journal on lexicography* 9(3), 238–264. (Viidatud Mauranen, Anna 1998 kaudu)

Šeljakin 2002 = Шелякин, Михаил 2002. Русский язык. Справочник. Таллинн: Коолибри, 252.

MATERJALI ALLIKAD JA LÜHENDID

ILUee = Luik, Viivi 1991. Ajaloo ilu. Tallinn: Eesti Raamat.

ILUvn = Луйк, Вийви 1992. Красота истории. Новый мир N 6. – с. 6-63. Москва.

IVANee = Solženitsõn, Aleksander 1963. Üks päev Ivan Denissovitši elus. Loomingu Raamatukogu nr. 11/12 (279/280). Tallinn: Ajalehtede-Ajakirjade Kirjastus.

IVANvn = Солженицын, Александр 1963. Один день Ивана Денисовича. Москва: Советский Писатель.

ФУНКЦИИ СЛОВА *NAGU* В ЭСТОНСКОМ ЯЗЫКЕ И ЕЁ СООТВЕТСТВИЯ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Резюме

В данной бакалаврской работе исследуются эквиваленты союза *nagu* (*как*) в эстонском и русском языках путем сравнительного анализа. Материалом для анализа были использованы два текста и их переводы, как с эстонского на русский, так и с русского на эстонский. Роман Вийви Луйк „Красота истории“ (перевод на русский Елены Каллонен) и рассказ Александра Солженицына ”один день Ивана Денисовича“ (перевод на эстонский Леннарт Мери и Энн Сарв).

Эти тексты рассматриваются в работе для изучения перевода частицы *nagu* (*как*), так же их перевод. В работе выясняется, в каких функциях может быть использованы соответствия и какими соответствиями является эквивалент союзу *nagu*, что было исследовано в 406 предложениях.

Анализ был проведен на основе контрастивного исследования и было исследовано, когда *nagu* (*как*) является соединительным союзом между фразами предложения и когда *nagu* соединяет части предложения, союз *nagu* (*как*) в эстонском языке считается подчинительным союзом.

Из работы следует, что союзы, которые находятся между фраз, обычно являются сравнительными союзами, так же из работы следует, что *nagu* эквивалентами в сравнении являются союзы: *как, так же: подобно, словно, как бы.*

Так же в сложных предложениях эквивалентом считается *как*, которое соединяет части предложения.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kristina Maloštan

(sünnikuupäev: 06.11.1994)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „*Nagu funktsioonid eesti keeles ja vasted vene keeles*“, mille juhendajad on Helle Metslang ja Helen Plado;
  - 1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
  - 1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 27.05.2017